

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 31.8.2005
KOM(2005) 410 končno

2003/0242 (COD)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu z drugim pododstavkom člena 251(2) Pogodbe ES

o

skupnem stališču Sveta glede sprejetja Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu z drugim pododstavkom člena 251(2) Pogodbe ES

o

skupnem stališču Sveta glede sprejetja Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti

1- OZADJE

Datum predložitve predloga EP in Svetu (dokument COM(2003) 622 končno – 2003/0242 (COD)):	24. oktober 2003
Datum mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora:	29. april 2004
Datum mnenja Evropskega parlamenta, prva obravnava:	31. marec 2004
Datum sprejetja skupnega stališča:	18. julij 2005

2- CILJ PREDLOGA KOMISIJE

Namen predloga Komisije je uporabiti določbe Konvencije Gospodarske komisije OZN za Evropo (Aarhuška konvencija) o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti. Skupnost je Konvencijo ratificirala 17. februarja 2005 in je postala njena pogodbenica 90 dni kasneje. Aarhuška konvencija v svojem členu 2(2)(d) – opredelitev „organa javne oblasti“ – v svoje področje uporabe izrecno vključuje „institucije katere koli organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje iz člena 17, ki je pogodbenica te konvencije“. Glede na to, da je pojem „organ javne oblasti“, kot je na splošno opredeljen v Konvenciji, precej obsežen, področje uporabe ne bi zajemalo samo institucij Skupnosti iz člena 7 Pogodbe ES, ampak praviloma vse organe, ki opravljajo javne funkcije, ustanovljene s Pogodbo ES ali na njeni podlagi .

Predlog obravnava tri stebre Konvencije in predvidi posebne določbe, ko se ti stebri upoštevajo pri odločanju na ravni Skupnosti.

V zvezi z dostopom do okoljskih informacij temelji predlog na Uredbi (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije, katerih uporaba se razširi na vse institucije in organe Skupnosti, kot so opredeljeni, in se določi dodatne predpise zlasti glede aktivnega razširjanja okoljskih informacij.

Predlog predvideva udeležbo javnosti pri pripravi načrtov in programov v zvezi z okoljem s strani institucij in organov Skupnosti. Medtem ko si Aarhuška konvencija in izvedbena zakonodaja prizadevata za sodelovanje pri procesu odobritve okoljsko pomembnih projektov, pa to v tem primeru ne velja, ker te projekte odobrijo države članice.

Nazadnje predlog predvideva postopek pregleda glede dejanj in opustitev dejanj institucij Skupnosti v zvezi z okoljsko zakonodajo Skupnosti.

3- PRIPOMBE K SKUPNEMU STALIŠČU

3.1 Splošne pripombe

Komisija je na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta v celoti, delno ali načelno sprejela osem od 40 sprememb, ki jih Evropski parlament predlagal ob prvi obravnavi. Številne spremembe Evropskega parlamenta ob prvi obravnavi so v skupno stališče vključene bodisi dobesedno bodisi v smislu.

Komisija je sprejela vse tiste spremembe, ki so skušale pojasniti ali podrobno razložiti predlog v več ozirih, na primer tako, da postanejo postopki v okviru Aarhuške konvencije bolj jasni.

Svet je v svojem skupnem stališču razjasnil in izboljšal postopke o dostopu do okoljskih informacij v smislu številnih sprememb Evropskega parlamenta. Skupno stališče vključuje številne elemente sprememb Evropskega parlamenta, četudi ne vseh podrobnosti, v zvezi z udeležbo javnosti pri pripravi načrtov in programov, povezanih z okoljem.

Glede dostopa do pravnega varstva skupno stališče tudi poenostavlja merila in postopke za upravičenost do zahteve za notranji pregled aktov institucij in organov Skupnosti; predvsem nevladni organizaciji ni več treba delovati na ravni Skupnosti, da bi bila upravičena do vložitve zahteve; kljub temu morajo zahteve obravnavati vprašanja na ravni Skupnosti t.j. morajo biti v skladu z opredelitvijo okoljske zakonodaje iz člena 2(f).

Komisija meni, da skupno stališče, ki je bilo sprejeto s kvalificirano večino dne 18. julija 2005, ne spreminja pristopa ali ciljev predloga in ga zato podpira v obstoječi obliki.

3.2. Podrobne pripombe

3.2.1 Parlamentarne spremembe, ki jih je sprejela Komisija in so bile v celoti, delno ali načelno vključene v skupno stališče

Sprememba 6 je v nekoliko spremenjeni obliki vključena v člen 1(1)(a) skupnega stališča z namenom razjasnitve, da morajo institucije Skupnosti informacije, ki prejmejo ali pripravijo informacije, le-te tudi hraniti, da bi zanje veljale določbe v zvezi z dostopom.

Sprememba 17 je v nekoliko spremenjeni obliki vključena v skupno stališče, in sicer kot novi odstavek 2 člena 1, ki uvaja pojmovanje iz člena 3(2) Aarhuške konvencije, v skladu s katerim morajo uprave pomagati javnosti v zvezi z dostopom do informacij, udeležbo pri odločanju in dostopom do pravnega varstva v okoljskih zadevah.

Sprememba 25, ki jo je Komisija deloma sprejela, je v skupnem stališču vključena v člen 10(1), ki sedaj pojasnjuje, da začne rok za vložitev zahteve za notranji pregled teči „od

sprejetja, *priglasitve ali objave upravnega akta, pri čemer se upošteva najkasnejši datum*“.

3.2.2 Parlamentarne spremembe, ki jih je Komisija zavrnila, vendar so v celoti, delno ali načelno vključene v skupno stališče

Sprememba 18 oziroma del, ki ga Komisija ni sprejela, je načelno vključen v skupno stališče, kamor v nov člen 6 doda določbe o „izjemah glede prošenj za dostop do okoljskih informacij“. Medtem ko je Svet upošteval osnovni pristop za razširitev Uredbe št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov na vse institucije in organe Skupnosti, je ugotovil, da bi bilo treba nekatere določbe navedene uredbe glede izjem prilagoditi za prošnje za dostop do okoljskih informacij, da se zagotovi popolna skladnost z Aarhuško konvencijo. Te določbe so vključene v novem členu 6.

Spremembe 21, 46 in 22 v zvezi z določbami o udeležbi javnosti je Komisija zavrnila, ker naj bi neupravičeno posegale v podrobnosti upravnega postopka. Kljub temu so načeloma in deloma s preoblikovanim členom 9 (člen 8 v predlogu Komisije) vključene v skupno stališče.

Spremembe 33, 35 in 58 o merilih za odobritev kvalificiranih subjektov je Komisija zavrnila. Nekateri elementi navedenih sprememb so vključeni v člen 11 skupnega stališča, ki obravnava „merila za upravičenost na ravni Skupnosti“. Predvsem se od nevladnih organizacij ne zahteva več dejavne udeležbe na ravni Skupnosti, kot pogoj za njihovo upravičenost; kljub temu mora kakršna koli zahteva za notranji pregled obravnavati vprašanja na ravni Skupnosti, t.j. mora biti v skladu z opredelitvijo okoljske zakonodaje. Poleg tega in v primerjavi s predlogom Komisije skupno stališče od nevladnih organizacij ne zahteva več, „da njihovo letno računovodsko bilanco potrdi pooblaščen revizor“.

3.2.3. Parlamentarne spremembe, ki sta jih zavrnila Komisija in Svet in niso bile vključene v skupno stališče

Sprememba 1 je že zajeta v besedilu uvodne izjave 7.

Komisija ni sprejela sprememb 40 in 41 ter niso vključene v skupno stališče, ker bi razširile področje uporabe Uredbe in obseg organizacij, upravičenih do možnosti za postopek pregleda, ki bi preseglo „varstvo okolja“ in vključilo „spodbujanje trajnostnega razvoja“. Aarhuška konvencija nevladnim organizacijam, ki spodbujajo varstvo okolja, priznava privilegirani položaj, kar se odraža v predlogu Komisije. Komisija je tudi zavrnila spremembi 8 in 44, ki razširjata opredelitev „kvalificiranih subjektov“ na organizacije, katerih cilj je „spodbujanje trajnostnega razvoja“. Poleg tega je bil namen teh sprememb tudi vključitev „ad hoc“ lokalnih organizacij, ki niso ustrezale pristopu iz predloga Komisije, usmerjenega k elementom na ravni Skupnosti. Ti spremembi kot taki nista več ustrezni za skupno stališče, ker je bil pojem „kvalificirani subjekti“ izbrisan iz besedila (kar zadeva „raven skupnosti“, glej zgoraj 3.2.2).

Komisija ni sprejela spremembe 56 o uvodni izjavi 15, ker se je nanašala na pravila Direktive 2003/4 o izjemah v zvezi z dostopom javnosti do okoljskih informacij. Ta sprememba ni vključena v skupno stališče, ki pa predlogu Komisije vendarle dodaja številne elemente glede dostopa do okoljskih informacij (glej 3.2.5).

Komisija je zavrnila spremembo 3 o uvodni izjavi 18 in ni vključena v skupno stališče, ker se povezane operativne določbe o udeležbi javnosti ne nanašajo na „uporabo orodij, kot so posebne spletne strani“.

Komisija je zavrnila spremembo 4 v zvezi z novo uvodno izjavo 20(a), katere namen je izključitev organizacij „ki naj ne bi imele resničnih okoljevarstvenih ciljev“, in ni vključena v skupno stališče.

Sprememba 5 (nova uvodna izjava 20b) v zvezi s potrebo institucij Skupnosti za „racionalizacijo postopkov“ ni povezana s posebno operativno določbo in ni vključena.

Komisija je zavrnila spremembo 9, katere namen je vključitev informacij o stanju postopkov za ugotavljanje kršitev v opredelitev „okoljskih informacij“. Ni vključena v skupno stališče, kjer je opredelitev prevzeta iz Direktive 2003/4/ES o dostopu javnosti do informacij o okolju.

Komisija je zavrnila spremembo 16, ker vsebuje številne zahteve v zvezi z aktivnim razširjanjem okoljskih informacij, ki presegajo zahteve Aarhuške konvencije. Tudi skupno stališče ne vključuje te spremembe, ki bi povzročila nepotrebne upravne obremenitve.

Komisija je zavrnila spremembo 19, ker naj bi bila vsebinsko že zajeta v predlogu. Tudi skupno stališče ne vključuje te spremembe.

Komisija je zavrnila spremembi 7 in 10 v zvezi s področjem uporabe določb o udeležbi javnosti – razširitev na „politike, ki se nanašajo na okolje“ in vključitev načrtov in programov „ki jih financira institucija ali organ Skupnosti“ –, ker presegata pravno zavezujoče zahteve Aarhuške konvencije in nista v skladu s pristopom, ki ga imajo države članice. Tudi skupno stališče ju ne vključuje.

Komisija je zavrnila spremembo 23 v zvezi s podrobnostmi obravnavanja rezultatov udeležbe javnosti (kot so bili zavrnjene spremembe 21, 46 in 22, glej 3.2.2), ker naj bi preveč posegala v upravne podrobnosti. Skupno stališče ne vključuje vsebine te spremembe, četudi večkrat spreminja določbe o udeležbi javnosti.

Komisija je zavrnila spremembo 45, ki želi spremeniti opredelitev okoljske zakonodaje, da bi vključila zakonodajo Skupnosti, katere *primarni ali subsidiarni* cilj je varstvo okolja, ker naj bi povzročala potencialno negotovost v zvezi z razlago. Sprememba tudi ni vključena v skupno stališče, ki je kljub vsemu bistveno spremenilo opredelitev iz predloga Komisije.

Komisija je zavrnila spremembe 30, 42, 47, 48, 49, 50, 52 in 53 v zvezi z zahtevami posameznikov javnosti za pregled, ki tudi niso vključene v skupno stališče. Aarhuška konvencija daje pogodbenicam možnost, da oblikujejo merila v zvezi z dostopom do pravnega varstva, kar je Komisija uporabila pri predlogu v zvezi z merili za nevladne organizacije („kvalificirani subjekti“). Če skupno stališče poenostavlja merila o upravičenosti za vložitev zahteve za notranji pregled, se, podobno kot predlog Komisije, tesno oklepa določb členov 230(4) in 232(3) Pogodbe ES.

Komisija je zavrnila spremembo 51, katere namen je dodati nov člen 10b v zvezi z pritožbami pri evropskem varuhu človekovih pravic, da ne bi nasprotovala členu 195 Pogodbe ES, ki določa postopek pritožbe pri evropskem varuhu človekovih pravic. Skupno stališče ne vključuje te spremembe.

Komisija je zavrnila spremembo 37 in ni vključena v skupno stališče, ker vsem institucijam in organom Skupnosti ne bo treba prilagoditi svojih poslovnikov, ter jim je treba zagotoviti nekaj časa, če to morajo storiti.

3.2.4 Parlamentarne spremembe, ki jih je Komisija v celoti, delno ali načelno sprejela, vendar niso bile vključene v skupno stališče

Komisija je spremembo 39 v zvezi z uvodno izjavo 1 načelno sprejela, ker naj bi bila pojasnjevalnega značaja; kljub temu ni vključena v skupno stališče.

Del spremembe 43, ki jo je Komisija sprejela, da bi „v skladu z nacionalno zakonodajo“ dodala v opredelitev „javnosti“, ni vključen v skupno stališče.

Del spremembe 18, ki jo je sprejela Komisija in ki za opredelitev „čim prej“ v zvezi z obveščanjem prosilca, kadar institucije in organi Skupnosti nimajo informacij, določa „najpozneje v 15 delovnih dneh“, ni bila vključena v skupno stališče (sedaj člen 7).

Sprememba 36 v zvezi z možnostjo „kvalificiranega subjekta“ (nevladne organizacije), da se pritoži na odločitev Komisije o razveljavitvi odobritve, ni več primerna, ker ustrezeni člen o takšni odobritvi ni vključen v skupno stališče.

Sprememba 38 v zvezi z uporabo Uredbe šest mesecev po začetku njene veljavnosti ni vključena v skupno stališče, kjer ta datum sicer ni določen.

4- SKLEP

Spremembe Sveta pomagajo razjasniti predlog v luči določb Aarhuške konvencije, zlasti v zvezi z dostopom do okoljskih informacij. Poleg tega tudi bolj podrobno opredelijo udeležbo javnosti ter zadevnim institucijam in organom omogočajo potrebno prožnost za določitev ustreznih postopkov in pravil v okviru praktičnih in/ali drugih določb. Merila in postopki za upravičenost nevladnih organizacij do vložitve zahteve za notranji pregled so bili poenostavljeni, vendar pa je Komisija zadovoljna, da ohranjajo bistvene elemente, ki pričajo, da mora biti primarni cilj teh organizacij spodbujanje varstva okolja v okviru okoljske politike Skupnosti. Komisija zato podpira skupno stališče, ki je bilo sprejeto s kvalificirano večino dne 18. julija 2005.